

Ennå er ikke alle Jomsvikingene døde.

Ser i Senjens Blad for tirsdag 24. august at herr P. Simonsen forteller om seg sjøl, og det stemmer nok. Han er i grunnen den person som aldri overdriver sakene, så vidt jeg kjenner ham. Vi har forresten vært ilag på 3 fisketurer på rad på seilskøyten «Liv» som eides av brødrene Ole og Laurits Simonsen, hvorav den sistnemnte var fører.

Skøyta var en god seglar. Under kryssing lå den godt opptil vinden og gjorde god fart, især sålenge været var slik at man fikk bruke storklyverten og gaffelseilet. Da for den fram over havet så sjøen «lå åpen» etter den. Å jo da. Både P. Simonsen og underskrevne med flere av den gamle garde, har fått prøve hva det «kostet» å være fisker i segelbåtenes tid. Det var såvist ingen «dans på roser» å stå ved pompa på de åpne listerbåtene utfor kysten av Finnmark når en fikk kuling med stor sjø. Jeg har den vinterturen min på den notgavelbåten i frisk erindring som jeg forresten før har fortalt om i Senjens Blad.

Det herr Simonsen forteller om slitet på Lofothavet på doryer er riktig.

Men en ting synets jeg Simonsen har glemt og det var den minneverdige dagen den 10. mars 1909 da vi gikk i dorryene utenfor Stamsund og satte oss i årene og rodde utpå havet en mil unna land, og hvor vi fant «stauran» — som det heter — og gikk i gang med trekning av lina. Det var blikk stille til å begynne med. Men det varte ikke lenge, vi fikk frisk bris fra sydvest med tett snødrev. Etter hvert aukte vinden på til stiv kuling med høy sjø og farlige brekninger over alt. At intet menneskeliv gikk tapt den dagen var ei under.

Vi lå alle tre dorryer ved sida av hverandre og kjempet mot uværet, og plutselig får Simonsen og hans kamerat på en av dorryene et brått inn over baugen. Det nesten fylte båten og dersom bråttet hadde komme inn fra langsida, da har sikkert disse 2 menns dager vært talte den dagen.

Som ved et under blei vi funnet av vår egen skøyte som kom susende fram fra kovlammen med revede segl og vi var reddet. Åa skrive om slike ting i detaljer er det ikke tale om med mindre man laget en bok. I min ungdomstid var jeg også med i årrekker på sildenotturer i alle fjordene her nord. Var også 2 år på rad ved Skudeneshamn og Haugesundområdet. På den første turen der så holdt jeg på å miste livet da småbåten jeg var med på blei slått ned av et grunnbrått, men vi i båten blei slynget opp på et skjær og berget ut av dragsuget av en motig mann.

Det var et slit å ro med de tunge årene på de storee notgavlene som målte sine 30 fot i lengde, og tungt var det å ro ut nota især når ho var våt og det gikk seint med settinga. Alle mann måtte ta i til siste krefter, 8 mann på hver notbåt. 3 framme på hver side med kver si åre og 2 «hamlekaller» atte på speilen. Men det gikk no det og, og hvor utrulig det enn høres kunne 6—8 roere drive båten opp i en slik fart at lettbåtene og spellbåtene hadde nok med å holde tritt med notgavlen. Den kapproingen var likevel en uting, man blei så slitt i armene og sjakk i det hele tatt av dem.

Åa volla ei not som det ofte måtte gjøres var også et helselit som en kunne få helseknekk av. Særlig der hvor terrenget var ujamnt og når en var så uheldig å komme på en forhøyning med nota på aksla og de andre strakte på fra begge sider, da måtte en ta seg i akt for ikke ufrivillig å bøye kne.

Bukkemo den 5. sept. 1954.
Peder Skaaraas

Senjens Blad 10.09. 1954.
OCR – Lenvik Museum 2008.